

วิถีชีวิตผู้สูงอายุหญิงที่อยู่คนเดียวภายใต้กระแสการพัฒนา :
กรณีศึกษาในเขตเทศบาลนครสงขลา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยประชากรและสังคม)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วิถีชีวิตผู้สูงอายุหญิงที่อยู่คนเดียวภายใต้กระแสการพัฒนา : กรณีศึกษาในเขตเทศบาลนครสงขลา
LIFESTYLES OF THE ELDERLY WOMEN LIVING ALONE UNDER THE DEVELOPMENT:
A STUDY IN MUANG SONGKHLA MUNICIPAL AREA

จรรยา เจตน์สมบูรณ์ 4836676 PRPR/M

ศศ.ม. (วิจัยประชากรและสังคม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : วาทีณี บุญชะลิกย์, Ph.D., ภาณี วงษ์เอก, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาวิถีชีวิตผู้สูงอายุหญิงที่อยู่คนเดียวในครัวเรือนในเขตเทศบาลนครสงขลาภายใต้กระแสการพัฒนา เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตจากผู้สูงอายุหญิงที่อยู่คนเดียวในครัวเรือนในเขตเทศบาลนครสงขลา จำนวน 19 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาของเมืองสงขลาไม่ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้สูงอายุหญิงที่อยู่คนเดียวโดยตรง ยังคงมีวิถีชีวิตตามปกติ เพียงแต่ไม่ได้ทำงานที่เกิตรายได้ กิจวัตรประจำวัน ภาคเช้าเน้นการทำงานบ้าน ส่วนภาคบ่ายเป็นช่วงเวลารพักผ่อนและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ที่สำคัญผู้สูงอายุหญิงที่อยู่คนเดียวยังใส่ใจสุขภาพด้วยการรับประทานอาหารเสริม บริโภคอาหารที่สะอาด มีประโยชน์ หลีกเลียงเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ กาแฟ และบุหรี่ บางคนยังตรวจสุขภาพประจำปี ออกกำลังกายทุกวัน เมื่อเจ็บป่วยเล็กน้อยๆก็ดูแลรักษาตัวเองที่บ้าน หากอาการรุนแรงก็ไปพบแพทย์ ในการวิจัยนี้ แม้ผู้สูงอายุหญิงจะอยู่คนเดียว แต่ก็ยังมีวิถีชีวิตที่ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ยังมีบทบาทเป็นผู้ให้และผู้รับการเกื้อหนุน ลูกหลาน พี่น้อง และผู้อื่นในชุมชน ส่วนใหญ่มีความสุขกับชีวิตที่ดำเนินอยู่ แต่โดยส่วนลึกแล้ว ผู้สูงอายุหญิงที่อยู่คนเดียวก็ปรารถนาจะใช้ชีวิตบนปลายอยู่กับลูกหลาน และยังคงต้องการความช่วยเหลือจากรัฐ

จากการวิจัยนี้ มีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานรัฐในเทศบาลนครสงขลาควรมีแนวทางการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่หลากหลาย ตรงตามสภาพปัญหา ควรมีโทรศัพท์สายด่วนเพื่อให้ผู้สูงอายุหญิงที่อยู่คนเดียวได้ใช้บริการเพื่อร้องขอความช่วยเหลือ โดยเฉพาะยามเจ็บป่วย รวมทั้งควรดำเนินโครงการที่มีอยู่แล้วเกี่ยวกับผู้สูงอายุให้เข้มแข็งและทั่วถึงกลุ่มเป้าหมายให้มากยิ่งขึ้น และที่สำคัญ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ลูกหลานได้ดูแลและอยู่ร่วมกับผู้สูงอายุ เพราะการได้อยู่ร่วมกับบุตรหลานเป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุปรารถนา

คำสำคัญ: วิถีชีวิต / ผู้สูงอายุหญิง / การพัฒนา

180 หน้า

LIFESTYLES OF THE ELDERLY WOMEN LIVING ALONE UNDER THE DEVELOPMENT: A STUDY IN MUANG SONGKHLA MUNICIPAL AREA

JANYA JETTANASOMBOON 4836676 PRPR/M

M.A. (POPULATION AND RESEARCH)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: WATHINEE BOONCHALAKSI, Ph.D.,
PANEE VONG-EK, Ph.D.**ABSTRACT**

This study is a qualitative research aimed to explore the lifestyles of elderly women living alone in the Muang Songkhla Municipal area which is a region under development. Data collection was done through in-depth interviews and observation with 19 elderly women living alone in the studied area. Content Analysis was employed for data analysis.

The study found that the development of Muang Songkhla Municipal Area had not directly affected elderly women living alone since their lifestyles were still going on as usual, except that they had no income. Their daily activities started with doing the household chores in the morning and taking a rest and interacting with friends and neighbors in the afternoon. One interesting point found was that elderly women living alone paid attention to being healthy by consuming vitamins and clean, healthy food. Also, they avoided drinking alcohol, coffee and smoking. Some kept their good health by annual health checks and by doing exercise. Whenever they got ill, they would take care themselves first and saw a doctor if the serious illness occurred. This research found that, even though the elderly women were living alone, they had also interacted with others and took both roles of “giver” and “taker” at the same time. Although these elderly women were happy in life, they still needed care from their offspring as well as concerned support from the government.

The study suggests that various supports from the government are needed for serving the various demands of the elderly. Hotline should be available for elderly women in cases of urgent need, and activities for the elderly should be promoted more and cover more target groups. More importantly, concerned agencies should take responsibility to promote “the elderly care” provided by their children since living in the warm arms of children is the ultimate happiness of the elderly.

KEY WORDS : LIFESTYLE / THE ELDERLY WOMEN / DEVELOPMENT

180 pages